

Гуляєва В.М., 2024. 270 с.

2. Довгаль Г. В. Сучасні тенденції розвитку світового готельного бізнесу. Вісник ХНУ імені В.Н.Каразіна. Серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм». 2019. Вип. 9. С. 190-196.

3. Nezdoyminov S., Shykina O. Prospects of development of tourist flow in Ukraine. Modern European Researches. Privatuniversität Schloss Seeburg. Salzburg, Austria. 2016. № 4. P. 82–90.

4. Бондар Н. П., Боцян Т.В., Шаран Л.О. Імерсивні технології в готельному бізнесі: аналіз світового досвіду. Економіка та суспільство. 2022. Випуск № 45. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-45-43>

5. Охріменко, А., & Антоненко, І. (2023). Інноваційні проєкти розвитку суб'єктів туристичного та готельного бізнесу. Економіка та суспільство, (57). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-57-43>

Анастасія ДЯЧЕНКО

ЗВО спеціальності 073 «Менеджмент»

Миколаївський національний аграрний університет

м.Миколаїв, Україна

Науковий керівник- канд. екон.наук,

доцент кафедри готельно-ресторанної справи та організації бізнесу

Віктор КУШНІРУК

ТУРИСТИЧНИЙ БІЗНЕС В УКРАЇНІ ПІСЛЯ ВІЙНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Наприкінці лютого 2022 року туризм в Україні став свідком серйозних викликів, коли російське вторгнення порушило не лише територіальну цілісність країни, а й різноманітні сфери її життя, включаючи економіку та екологію. Зазначений конфлікт призвів до значних руйнувань як природних, так і антропогенних об'єктів, що ускладнило умови для розвитку туризму та підтримки економічної стабільності в країні.

Сучасний стан туризму в Україні підкреслює важливість цієї сфери як ключового фактору економічного розвитку та збереження природних ресурсів. Туризм в Україні виступає не лише як джерело доходів, а й як засіб вирішення політичних, економічних та екологічних завдань. Він сприяє сталому розвитку, об'єднуючи економічний, соціальний, екологічний та політичний аспекти, а також сприяє підвищенню економічного зростання, соціального благополуччя та збереженню навколишнього середовища. Проте війна з Росією створила серйозні перешкоди для розвитку туризму в Україні. Руйнування природних ландшафтів, мінування та обстріли призвели до забруднення довкілля, погіршили умови проживання та спричинили загибель диких тварин. Також, території, які були зазначені в зоні бойових дій або окуповані російськими військами, стали небезпечними для туристів[1].

Одним із ключових аспектів є невизначеність строків відновлення безпеки та туристичного потенціалу у зоні конфлікту. Це ускладнює стратегічне та фінансове планування на рівні держави та регіонів. Також слід зазначити, що втрата іноземних туристів та припинення діяльності туристичних підприємств призвело до значних втрат для економіки країни.

Після завершення військового конфлікту в Україні важливим завданням стає відновлення туристичної індустрії, що постраждала внаслідок бойових дій та руйнувань. Проект Плану відновлення України містить ряд заходів, спрямованих на розвиток туризму, що має стратегічне значення для економічного відновлення країни [3].

Першочерговим завданням є реконструкція туристичної інфраструктури, включаючи створення довідників знищених туристичних об'єктів, архіву пам'яті та концепції відновлення інфраструктури для легкого туризму. Для цього необхідно залучити інвесторів та розробити механізми фінансування.

Стратегія розвитку туризму повинна передбачати реалізацію комунікаційних стратегій для просування туристичного потенціалу України, розробку маркетингової стратегії до 2032 року та популяризацію України на міжнародній арені. Необхідно організувати різноманітні заходи у європейських

країнах для привертання туристів. Важливим аспектом є прийняття в законодавстві норм, спрямованих на розвиток туризму, враховуючи досвід Європейського Союзу. Також необхідно створити національну туристичну організацію та розробити програми реабілітації та реінтеграції для осіб, що постраждали внаслідок війни [2].

Відновлення туристичної індустрії в Україні після війни вимагає комплексного підходу та координації зусиль уряду, бізнесу та громадських організацій. Зазначені заходи допоможуть забезпечити стійкий розвиток туризму та сприятимуть економічному відновленню країни.

Основи для екосистемного відновлення безпеки туристично-рекреаційного потенціалу слід закладати вже зараз. Це дозволить спланувати відновлення і соціально-економічний розвиток регіонів, спрямувати необхідні інвестиції та людські ресурси для досягнення сталого розвитку. Передбачення та планування на короткостроковому та довгостроковому періодах допоможуть забезпечити конкурентоздатність українського туризму на міжнародному ринку. Ефективний маркетинг і просування є важливою складовою розвитку туристичного бізнесу після війни. Маркетингові та рекламні кампанії допоможуть змінити сприйняття регіону як небезпечного чи пошкодженого, повернути увагу туристів та залучити їх до відвідування. Застосування різних каналів комунікації, таких як соціальні мережі та онлайн-реклама, сприятиме просуванню туристичних послуг та залученню нових клієнтів [4].

На шляху до відновлення туристичного сектору в Україні важливо врахувати досвід інших країн, які знаходилися у схожих кризових ситуаціях. Інформація про успішний досвід розвитку туризму після війни в інших країнах може бути корисною для розробки стратегій та програм відновлення українського туристичного сектору.

Незважаючи на проблеми котрі постають перед галуззю туризму, є також перспективи розвитку, а саме: Україна має багату культурну спадщину, а також місця з історичним значенням, які приваблюють туристів; Заповідники, гори, моря та інші природні об'єкти створюють унікальні туристичні маршрути та

можливості для активного відпочинку; Українська кухня має свої особливості та унікальний смак, що може бути привабливим для гурманів; після закінчення війни багато туристів прибуде для того, щоб побачити війну та її наслідки вже не в фільмах та книгах.

Отже, туризм є важливою складовою економіки будь-якої країни, проте під час війни в Україні цей сектор зазнав значних втрат та пошкоджень. У наслідок військових дій, знищень і руйнувань, небезпеці життя туристів, а також зміни у сприйнятті образу країни на міжнародній арені, український туристичний бізнес стикається з рядом проблем. Проте разом з цими викликами відкриваються нові перспективи для розвитку цього сектору. Туристичний бізнес в Україні після закінчення війни зіштовхнеться з численними проблемами, які вимагають підготовки та рішень прямо зараз, проте разом з ними відкриваються нові перспективи для розвитку. Шлях до відновлення та розвитку туристичного сектору української економіки вимагає комплексного підходу та узгоджених зусиль різних сфер громадського та приватного секторів.

Список використаних джерел:

1. Божко, Л. Д., Холодок В. Д. Туризм: проблеми та перспективи розвитку під час війни. *Культура України*. 2022. №7. С. 56-64.
2. Кушнірук В. С., Єфімова А. М. Війна в Україні та її вплив на туризм: стан, виклики та перспективи розвитку // Стратегічні перспективи туристичної та готельно-ресторанної індустрії в Україні : тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, 30 жовтня 2023 р. / Умань: ВПЦ «Візаві», 2023. С. 33-35.
URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/16078>
3. Воробйова С.С., Кушнірук В.С. Інфраструктурні потреби розвитку туризму в регіонах України. *Маркетингові та організаційні механізми повоєнного розвитку галузі гостинності та туризму України*: збірник тез доповідей I Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків 14-15 листопада 2023 року). Харків : Харківський політехнічний інститут, 2023. Ч.1. С. 299-303.

URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/488ae295-f6d0-4542-899b-6fc9bb2e2f78/content>

4. Альбещенко О.С., Кушнірук В.С. Удосконалення системи управління туристичного бізнесу в об'єднаних територіальних громадах. *Інноваційно-інвестиційний розвиток аграрної сфери – запорука продовольчої безпеки країни* : матеріали міжнародної науково-практичної конференції, (м. Миколаїв 26 травня 2022 р.). Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 75-76.

URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/14053>